

EZ MINDEN...

Irta: Sinkó Ervin

Bármily különösen hangzik is ezzel a szelid lénnel kapcsolatban, rettenetes ember volt.

Kora tavasszal a kórház udvarában láttam először. Fekvőszékében olyan gyengéden húzogatta végig lelógó kezét a sarjadzó zöld füvön, mint aki hunyt szemekkel egy kedves fejet simogat. Hogy felnézett rám, világos kék szemei sajátságos fényben csillogtak. Kicsi volt, mint-ha nem is volna még felnőtt s nem láttam még fehérebb, szebb fogakat, mint az ő sápadt ajkai mögött. Szakmája szerint, ha jól tudom, eszteregályos lett volna, de csak rá kellett nézni a fehér kezére: ezek a kezek már hosszú évek óta nem csináltak semmit. Legfőlebb a füvet simogatták. Nem, leányi, asszonyt nem, mert még ahhoz is valamivel több tüdő kell, mint amennyi ebben a sípoló mellkasban még élt. És különben is, csak pár hete, hogy Párisba került, hozzá nem jött soha látogató.

Mindebben semmi redkivüli, mindez egyszerűen megfelel a banális szabálynak: szegénység, tuberkulózis, idegen nagyváros, kórház.

A rendkívüli, sőt rettenetes ebben az emberben az ő természetellenes érzéketlensége volt azzal a legelemibb szükséglettel szemben, mely a kezdet után folytatásra és folytatás után befejezésre, az eredményre vár.

— Akkoriban egy idő óta minden vasárnap találkoztam egy párral. Nyilván ők is ott laktak abban a külvárosban, ahol én — mesélte egyszer a maga mindig majdnem eksiázisos, kissé suttogó hangján. — A fiú az ünneplő szürke ruhájában mindig naracssárga nyakkendőben s a lány bokáig érő tengerzöld ruhában, fején az olcsón ondolált fűrtökön piros posztósapkában. Igaz, a fiú nyakfedőjében még egy nyakkendő is volt: egy nagy négylevelű lóherét ábrázolt. Minden rajtuk külön és együtt mindenki más számára kész katasztrófa, de ők, s ez volt a gyönyörű, kéz a kézben élvezték egymást s az egymás díszbeöltözött szabad vasárnapját. Néha leültek valamelyik kávéház terraszára s egymás kezét akkor se engedték el, ha történetesen szájukhoz emelték poharukat. És egyszer este is találkoztam velük. A hosszú széles külvárosi utca egész kihalt volt. Ők mentek, kéz a kézben, egymás mellett, egymáshoz simulva, ketten és nem beszéltek egy szót se, csak fogták egymás kezét és úgy mentek, ketten. Mentem utánuk.

— És aztán? — kérdeztem.

— Ő, mint akit álomból költöttek fel, kicsit zavartan mosolygott s a világos szemeit rámnyitva felelte:

— Ez minden.

— De mért mesélted el, mit akartál ezzel mondani?

— Azt hittem — válaszolta mentegetőzve — hogy téged is érdekel. Én mindig örültem velük, de különösen azon az estén, hogy egymás mellett mentek, ők ketten a hosszú utcán.

Több ilyen és hasonló elbeszélésére emlékszem. Természetesen felvetődött bennem a kérdés, hogy talán csak egyszerűen korlátozott értelmiségű emberrel állok szemben. Hogy lehetne különben megmagyarázni, hogy látszólag meg se érti a csalódásnak azt az érzését, amit sokatígérő hangján, lelkesen elkezdett történeteit keltenek? Mert minden története lelkesen kezdődött.

Néha azonban hozzám, aki egyedül beszéltem a nyelvét, kérdéseket

is intézett. Egyszer például résztvett egy a kórház kápolnájában tartott istentiszteleten.

— Te tanult ember vagy — szólított meg aznap este — magyarázd meg nekem, mért dicsérik a hívők olyan nagyon az Istent? Azért, mert minden embert szeret? Ez a legkevesebb, amit tőle elvárhatunk. Vagy nem?

Az ilyen kérdések mégis arra vallottak, hogy nemcsak összefüggéstelen apró emlékeket őriz a fejében, hanem gondolkodik is. Róla magáról mindvégig nem tudtam meg többet, csak azt amit következtetések formájában a szeszélyes, csupa töredék történeteiből levonhattam.

— Az anyám német nő volt — mesélte egy alkalommal. — Nagyon szép, magas, karcsú nő volt, nem olyan kicsi és nem is olyan vékony mint én. Korán özvegy lett és hivatalba járt. Szeretett énekelni. Olyan szépen énekelt, hogy néha este megálltak az ablakunk alatt az emberek hallgatni. Nagyon szerette a szép ruhákat, csak nem telt a keresetéből. De én egyszer Milánóban egy kirakatban megláttam egy fekete selyemruhát. A fekete szín nagyon jól állt az anyámnak, még szökébbnek látszott benne.

— No és? — kérdeztem sürgetve, mert mindig újra magával ragadta az embert nem annyira az elbeszélés, mint a hang és az élénk arcjáték.

— Ez minden — hallhattam ismét.

— És mi történt a ruhával?

Mintha szemrehányás ellen kellene védekeznie, úgy mondta:

— Azt nem tudom. Még sokáig volt a kirakatban. Ugy rémlik, hogy széles fehér csipkegallér is volt rajta.

Sokáig azt hittem, hogy teljesen tudatlan a betegsége természetét illetően. Sokszor beszélt arról, hogy ha majd elbocsátják a kórházból nem marad Párisban, mert ez a nedves levegő nem tesz jót neki. Egy napon kivitték az ágyát a közös betegszobából, a folyósóra tették ki, spanyolfal mögé. — Mert itt több a levegő — magyarázta meg nekem, mintha nem tudta volna, hogy a haldoklók állomására érkezett el. A haldoklók azonban rejtélyes lények. Nem tudott semmit s mégis ekkor kezdett egy elbeszélésbe, mely így hangzott:

— Mikor börtönben voltam...

Én csak ekkor tudtam meg, hogy öt évet börtönben veszített. De ő mintha nem tartaná elég fontosnak a kérdéseimet, amikor meglepetten: — miért, mikor, hogyan? — tettem fel.

— Aféle politikai ügyről volt szó — felelté félig türelmetlenül, félig szórakozottan, sőt ki is mondta: — Most már ez mindegy. De Giuseppe, aki velem volt bezárva, az is tüdőbeteg lett ott. Ott is halt meg. Én akkor megfogadtam, hogy amint kiszabadulok, igazi harcos leszek, megbosszulom Giuseppet. Nagyon szerettem Giuseppet. Ő már öreg volt, hát meghalt, de én fiatal vagyok, én még megérem a győzelmet, gondoltam.

Én megint beleestem a hibába, mely a szándékhoz a tettet, az eredményt, a vágy után a teljesülés hírét várja. S mert ő elhallgatott, kérdeztem:

— És aztán?

Felvonta szemöldökét, mintha jobban meg karna nézni s egy mozdatatot tett, melyet semmi se fog az én emlékezetemből kitörölni. Magára akart mutatni, de a vékony karja már nehezen engedelmeskedett, nem tudta felemelni, csak újjai mozogtak. Így mutatott magára. Aztán azt mondta s ezúttal nem mosolygott:

— Ez minden.

— Nem, nem! — kiáltottam én s ahogy ilyenkor már szokás, arról akartam meggyőzni, hogy majd meggyógyul és majd, akkor majd... De ő elnézett a fejem fölé s nem szólt semmit. A takaróját kezdte csupálni. Gyerekarcán öregeknek reménytelen tompa fáradtsága tükröződött. Kisimítottam homlokából a selymes haját s vártam, még mindig vártam. De ezúttal is hiába, mert ő különben is ekkor már távozóban volt.

Harcolni kell: ezt tudtam eddig is. De azóta még valaniit tudok: győzni kell, a győzelem kötelességét érzem. Ez, ez valóban minden.

A MAGYAR BÉKESZERZŐDÉS GAZDASÁGI FELTÉTELEI

Irtá: Gellért Endre

A magyar békeszerződés gazdasági feltételei a magyar közvélemény előtt sokkal kevésbé ismertek, mint a politikai feltételek, bár jelentőségük nem kisebb.

Ha a magyar békeszerződés gazdasági feltételeinek kérdését vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy azok megszövegezésénél lényegében két álláspont ütközött össze a párizsi békeértekezleten: A Szovjetunió és az angolszász hatalmak javaslatai.

A Szovjetunió álláspontja a legtömörebben Visinszkij szovjet külügyminiszterhelyettes a párizsi békeértekezleten, 1946 augusztus 15-én, a magyar jóvátétel kérdéséről tartott beszédének egy mondatával fejezhető ki:

»Helytelen volna olyan politikát folytatni a volt ellenséges államokkal szemben, mely nem számol azokkal a reális forrásokkal, melyek számlájára a követeléseket ki lehet elégíteni.«

A békeszerződés gazdasági feltételeinek megszövegezésénél a szovjet javaslatok mindenkor figyelembe vették a fegyverszüneti szerződésben kötött megállapodásokat és azokat a lehetőségeket, amelyekkel Magyarország gazdasági élete rendelkezik.

A magyar békeszerződés gazdasági feltételeinek legfontosabb pontjai világosan mutatják, hogy a Szovjetunió álláspontjának győzelme esetében a magyar gazdasági élet jelentős terhektől szabadult volna meg és olyan újjáépítési lehetőségekhez jutott volna, amelyekből az angolszász »szavazógépezet« elűtötte.

A magyar békeszerződés 23. cikkelye értelmében Magyarország »a Szovjetuniónak, Csehszlovákiának és Jugoszláviának katonai műveletek folytán és az említett államok területeinek Magyarország által való megszállása következtében okozott veszteségeket Magyarország a Szovjetuniónak, Csehszlovákiának és Jugoszláviának megtéríti....«

E cikkely értelmében Magyarország csak kis hányadát téríti meg azoknak a károknak, amelyeket az említett államok és elsősorban a Szovjetunió területén okozott: Nyilvánvaló, hogy a Szovjetuniónak fizetendő 200 millió amerikai dollár jóvátétel csak egészen jelentéktelen töredéke a magyar megszálló csapatok által okozott károknak és ez az összeg több felelős magyar kormánytényező szerint is tökéletesen megokolt és teljesíthető.

A magyar kormánytényezők fentieket akkor is mondták amikor a magyar jóvátétel még eredeti formájában lett volna teljesítendő. Han-